

Onderzoek onder inwoners over begroten en bezuinigen

Een inwonersraadpleging voor de gemeente Gooise Meren

8 mei 2025

POPULYTICS

What would you do?

Colofon

Deze raadpleging is uitgevoerd door Populytics, een spin-off van de TU Delft, in opdracht van de gemeente Gooise Meren.

Auteurs

Toke van Telgen (toke@populytics.nl)
Shannon Spruit (shannon@populytics.nl)
Charlotte Tuit (charlotte@populytics.nl)

Datum

8 mei 2025

Versie

Definitief

Contact

Populytics b.v.
Strawinskylaan 339
1077 XX Amsterdam
info@populytics.nl
www.populytics.nl

Illustratie door Marcel Jansen – www.ziehoe.com

Samenvatting

De gemeente Gooise Meren krijgt, net als vele andere gemeenten, in 2026 minder geld van het Rijk. Hierdoor is er niet genoeg geld om alle taken uit te voeren zoals de gemeente dat in de vorige jaren heeft gedaan. Dit betekent dat de gemeente op dingen moet bezuinigen. Dit zijn keuzes die nu gemaakt moeten worden en op een later moment effect hebben voor inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Daarover heeft de gemeente inwoners laten mee denken via een Participatieve Waarde Evaluatie (PWE). Aan de PWE-raadpleging deden 1.732 inwoners van de gemeente Gooise Meren mee.

Nadenken over de begroting van de gemeente

Deelnemers aan de raadpleging kregen 12 keuzes te zien om minder geld uit te geven of om meer geld te ontvangen (bijvoorbeeld met hogere belastingen). Met een schuifje konden ze aangeven hoeveel ze op een keuze wilden inzetten. In totaal moesten ze minstens 8 miljoen euro bij elkaar puzzelen. Het was mogelijk om meer dan 8 miljoen euro te besparen. Uiteindelijk kwam de meerderheid (83%) uit op 0 tot 14% boven de 8 miljoen.

Minder geld uitgeven én meer geld ontvangen

Veruit de meeste deelnemers kiezen ervoor om zowel minder geld uit te geven als om belastingen of parkeertarieven te verhogen. Zij adviseren de gemeente om dit allebei te doen. Hierin zijn er twee groepen zichtbaar:

- “De tering naar de nering zetten”: iets meer dan de helft van de deelnemers (52%) kiest ervoor om meer te bezuinigen en de onroerendezaakbelasting (OZB) voor woningen zo min mogelijk te verhogen.
- “Belangrijke taken zo goed mogelijk blijven uitvoeren”: iets minder dan de helft van de deelnemers (48%) kiest ervoor om de OZB voor woningen meer te verhogen zodat op taken die zij belangrijk vinden niet of minder bezuinigd hoeft te worden.

Over het verhogen van de OZB voor woningen geven veel deelnemers aan dat ze het liever niet willen en zorgen hebben over de betaalbaarheid in algemene zin. Tegelijkertijd kiezen ze er wel voor, om grote bezuinigingen te kunnen voorkomen.

Brede steun voor enkele maatregelen

Bijna alle deelnemers zijn het met elkaar eens dat er bezuinigd kan worden door contact met de gemeente meer digitaal te laten verlopen. Hierbij geven sommige deelnemers aan dat het wel belangrijk is dat de gemeente toegankelijk blijft voor mensen die minder digitaal vaardig zijn. Daarnaast zetten deelnemers vaak in op hogere belasting voor bedrijven en andere gebouwen en op het verhogen van parkeertarieven.

Gemiddeld gezien wordt er daarna veel ingezet op bezuinigen op cultuur en evenementen. Verdiepende analyse laat wel zien dat inwoners het hier onderling niet over eens zijn: 52% van de deelnemers zet hier flink op in, tegelijkertijd is er een kleinere groep die hier veel minder op inzet dan op andere bezuinigingen. Bezuinigen op cultuur en evenementen kan daarom tot weerstand leiden. Ditzelfde geldt (in mindere mate) voor bezuinigen op sport.

Zo min mogelijk bezuinigen op ondersteuning van specifieke doelgroepen

Er is minder steun voor bezuinigingen die specifieke groepen raken, namelijk jongeren (onderwijs), mensen in armoede en kwetsbare doelgroepen. Zo geven deelnemers bijvoorbeeld aan dat dit een taak van de gemeente is en dat dit mensen zijn die de ondersteuning nodig hebben.

Deelnemers positief over de raadpleging

Na het invullen van de raadpleging konden deelnemers aangeven wat ze van de raadpleging vonden. Hierbij geven meeste deelnemers aan tevreden te zijn: 91% van de deelnemers geeft een voldoende aan de raadpleging. Ook geeft meer dan 80% van de deelnemers aan dat ze het een belangrijk onderwerp vonden om hun mening over te geven.

Inhoudsopgave

1

De PWE-methodiek

Uitleg van de PWE-methodiek, het doel van de raadpleging en de opzet van deze raadpleging

2

Over de raadpleging

Over de deelnemers aan de raadpleging

3

**Wat adviseren
inwoners?**

Wat hebben inwoners gemiddeld gekozen? En wat zijn de argumenten om ergens voor te kiezen?

4

Conclusies

Belangrijkste conclusies uit de raadpleging

5

Bijlage

Onderzoeksverantwoording

1

De PWE-methodiek

- Uitleg van de PWE-methodiek
- Over het doel van de raadpleging
- De opzet van deze raadpleging

1

De PWE-methodiek

2

Over de raadpleging

3

Wat adviseren
inwoners?

4

Conclusies

Doel van de PWE-raadpleging

De gemeente Gooise Meren staat, net als vele andere gemeenten, voor de moeilijke taak om te bezuinigen. Dit zijn keuzes die nu gemaakt moeten worden en op een later moment effect hebben voor inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Daarom is het belangrijk dat er begrip is vanuit de maatschappij voor de standpunten en de gemaakte keuzes. Dit begrip ontstaat niet vanzelf. De gemeente wil daarom in het proces rondom bezuinigen samen optrekken met haar inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

De gemeente denkt na over voorstellen en ideeën om te bezuinigen. Om de maatschappij hierbij te betrekken, heeft Populytics een Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) uitgevoerd. Op deze manier werkt de gemeente samen om goede keuzes te maken en ontstaat er meer begrip voor de moeilijke keuzes op weg naar de Perspectiefnota en Begroting voor 2026.

Wat is de PWE?

De Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) is een participatiemethode die Populytics vaak inzet om mensen te betrekken bij beslissingen die hen gaan raken. De methode is ontwikkeld en gevalideerd door wetenschappers.

De essentie van een PWE-raadpleging is om deelnemers in een online omgeving op de stoel van de gemeente te zetten, in dit geval van de gemeente Gooise Meren. Zo worden ze gevraagd om na te denken over de vraag: hoe zorgen we dat de gemeente Gooise Meren genoeg geld heeft voor 2026?

Deelnemers zien keuzes die ervoor kunnen zorgen dat er geld is in 2026, zowel keuzes om te bezuinigen als om extra inkomsten te krijgen. En ze zien dat elke keuze een effect heeft. Ze geven vervolgens een advies en motiveren waarom ze hun keuze zo gemaakt hebben.

Door mee te doen aan de raadpleging begrijpen deelnemers beter de complexiteit van de beleidskeuze. En de resultaten stellen beleidsmakers in staat om hun keuzes beter aan te laten sluiten op voorkeuren, waarden en zorgen van deelnemers.

Deze PWE-raadpleging bevatte 12 keuzes die de gemeente zou kunnen nemen om ervoor te zorgen dat er genoeg geld is in 2026. Naast deze keuzes kregen deelnemers in de raadpleging informatie over de financiële situatie van de gemeente, vragen over zichzelf en vragen over hun ervaring met de raadpleging.

Opzet van de raadpleging

Toelichting

Doel: het doel van de raadpleging was om de voorkeuren van inwoners op te halen over hoe de gemeente Gooise Meren om moet gaan met het begrotingstekort in 2026.

Keuzesituatie: de PWE bestond uit 9 keuzes om te bezuinigen en 3 keuzes om extra inkomsten te krijgen. De afbeelding hiernaast geeft een indruk van een aantal. Op de [volgende pagina](#) staat een overzicht van alle keuzes. Deelnemers konden per keuze aangeven of ze erop in zouden zetten, door de schuifjes naar rechts te verplaatsen. Onder de roze informatieknoop konden deelnemers aanvullende informatie lezen over iedere keuze.

Beperking: het verplaatsen van de schuifjes had invloed op een meter die aangaf of er genoeg geld is voor 2026, de beperking:

- Stond de meter in het rood? Dan was er nog niet genoegd geld voor 2026.
- Stond de meter in het groen? Dan had een deelnemer genoeg geld bezuinigd of voor extra inkomsten gezorgd voor voldoende geld in 2026.

Deelnemers konden door verschillende combinaties van schuifjes de meter in het groen krijgen. De meter kwam in het groen wanneer de bezuinigingen of extra inkomsten optelden tot minimaal 8 miljoen euro. Pas dan kon een deelnemer door naar het volgende onderdeel.

Overige vragen: na de keuzetaak konden deelnemers hun keuzes toelichten. Ook kregen deelnemers een aantal aanvullende vragen over zichzelf en over de raadpleging. Verder kregen deelnemers een aantal stellingen over bezuinigen te zien.

Hoe zorgen we ervoor dat de gemeente genoeg geld heeft in 2026?

Zet de schuifjes naar rechts als u vindt dat de gemeente hiervoor moet kiezen. Klik op de i-knoop voor meer informatie.

	 Parkeertarieven verhogen	€ € €
Niet verhogen		Zoveel mogelijk verhogen
	 Minder hulp voor inwoners in armoede	€ €
Niet op bezuinigen		Zoveel mogelijk bezuinigen
	 Minder geld voor sport en bewegen	€ € €
Niet op bezuinigen		Zoveel mogelijk bezuinigen
	 Belastingen voor woningen verhogen	€ € € € €
Niet verhogen		Zoveel mogelijk verhogen
	 Minder controle, handhaving en toezicht	€
Niet op bezuinigen		Zoveel mogelijk bezuinigen

Is er genoeg geld?

 Er is nog niet genoeg geld voor 2026

Opzet van de raadpleging

Overzicht van de 12 keuzes

Keuze	Type keuze	Potentiële opbrengst in miljoen euro
Minder geld voor onderwijs	Bezuiniging	0,5
Minder geld voor sporten en bewegen	Bezuiniging	0,75
Minder geld voor cultuur en evenementen	Bezuiniging	2
Minder controle, handhaving en toezicht	Bezuiniging	0,25
Minder zorg voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid	Bezuiniging	1,5
Minder hulp voor inwoners in armoede	Bezuiniging	0,5
Minder steun voor kwetsbare inwoners	Bezuiniging	2,5
Minder ruimte voor wensen van inwoners en ondernemers	Bezuiniging	0,5
Contact met de gemeente en informatie is zoveel mogelijk digitaal	Bezuiniging	0,5
Belastingen voor bedrijven en andere gebouwen verhogen	Inkomstenverhoging	1,5
Belastingen voor woningen verhogen	Inkomstenverhoging	10
Parkeertarieven verhogen	Inkomstenverhoging	1,5

Door het verplaatsen van de schuifjes konden deelnemers aangeven waar zij op zouden bezuinigen of de inkomsten mee zouden verhogen. De tabel hiernaast toont een overzicht van alle mogelijke keuzes en de eigenschappen van elke keuze.

De (mogelijke) opbrengst werd in de raadpleging gekoppeld aan het effect op het metertje. Voor deelnemers is de weergave versimpeld naar categorieën:

€	0 – 250.000
€ €	250.000 – 499.000
€ € €	500.000 – 1.499.000
€ € € €	1.500.000 – 2.499.000
€ € € € €	2.500.000

2

Over de raadpleging

- Aantal deelnemers
- Kenmerken en houding van de deelnemers
- Hoe deelnemers de PWE hebben ervaren

1

De PWE-methodiek

2

Over de raadpleging

3

Wat adviseren
inwoners?

4

Conclusies

Ruim 1.700 inwoners hebben meegedaan aan de raadpleging

Toelichting

- 1.732 deelnemers** deden mee aan de raadpleging. Alle deelnemers zijn 18 jaar of ouder.
- Op twee manieren zijn de deelnemers aan deze raadpleging uitgenodigd: via een brief met een code en via een panel. Deze twee manieren van uitnodigen staan hiernaast beschreven. De resultaten van de raadpleging worden in dit rapport apart laten zien voor deze twee groepen.
 - In dit rapport worden de resultaten van alle deelnemers herwogen om representatieve uitspraken te kunnen doen op drie kenmerken: gender, leeftijd en opleiding. Daarmee kunnen we representatieve conclusies trekken voor de bevolking van de gemeente Gooise Meren op de kenmerken gender, leeftijd en opleiding.

Brief met code

- In totaal hebben 10.000 huishoudens in Gooise Meren een uitnodiging per brief ontvangen. Deze huishoudens zijn willekeurig gekozen. **1.037 inwoners van Gooise Meren** hebben meegedaan na het ontvangen van de brief.
- Op iedere brief stond een unieke code waarmee één keer kon worden deelgenomen aan de raadpleging. Op die manier kan achteraf gecontroleerd worden of mensen niet vaker dan één keer hebben meegedaan.
- Het sturen van brieven naar willekeurige adressen voorkomt *selectiebias*: zo bereikt de gemeente meer mensen die een minder uitgesproken mening hebben en/of niet uit zichzelf mee zouden doen met een raadpleging. En de gemeente bereikt relatief minder inwoners die een uitgesproken mening hebben en vaker meedoen met raadplegingen.

Panel raadpleging

- Daarnaast is het bestaande inwonerspanel van de gemeente uitgenodigd om mee te doen met de raadpleging. Het panel heeft een mail gekregen met een uitnodiging om mee te doen.
- **695 inwoners van Gooise Meren** hebben meegedaan na het ontvangen van de uitnodiging voor het panel.

Samenstelling van de deelnemers

Naar gender, leeftijd, opleidingstype en woonplaats

	Brief (N=1.037)	Panel (N=695)	Totaal (N=1.732)	Gemeente Gooise Meren
Gender				
Vrouw	45%	42%	44%	52%
Man	55%	58%	56%	48%
Leeftijd				
18 tot en met 34 jaar	9%	3%	7%	17%
35 tot en met 64 jaar	64%	50%	58%	55%
65 jaar of ouder	27%	47%	35%	28%
Opleiding				
Basisonderwijs, onderbouw voortgezet onderwijs	5%	4%	5%	20%
Bovenbouw voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs	16%	18%	17%	32%
Hoger beroepsonderwijs, wetenschappelijk onderwijs	79%	78%	78%	48%
Woonplaats				
Bussum	53%	58%	55%	56%
Muiden	7%	6%	6%	8%
Muiderberg	10%	8%	9%	6%
Naarden	30%	28%	30%	30%

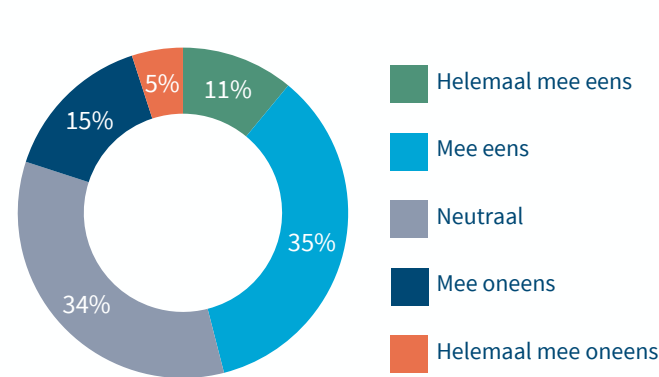
Toelichting

- In totaal zijn er **1.732** mensen die de raadpleging volledig hebben ingevuld.
- Representativiteit:** de totale deelnemersgroep van de briefraadpleging en de panelraadpleging samen omvat een groter percentage mannen vergeleken met de hele gemeente Gooise Meren. En de totale deelnemersgroep aan de raadpleging omvat minder mensen met een leeftijd van 18 tot en met 34 jaar en mensen die basisonderwijs of onderbouw voortgezet onderwijs hebben gevolgd ten opzichte van de gehele gemeente. Om met deze gegevens toch representatieve uitspraken te kunnen doen op de drie kenmerken gender, leeftijd en opleiding voor de populatie van Gooise Meren, zijn de resultaten herwogen. Bij woonplaats is er vrijwel geen sprake van onder- of oververtegenwoordiging.
- Cijfers over de populatie van de gemeente Gooise Meren zijn gebaseerd op data van het CBS (2024).

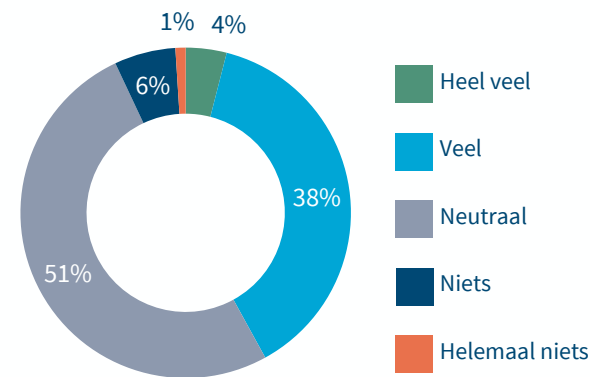

Houding en verwachting van deelnemers ten opzichte van bezuinigingen

Hoe staat u tegenover bezuinigingen in de gemeente Gooise Meren?

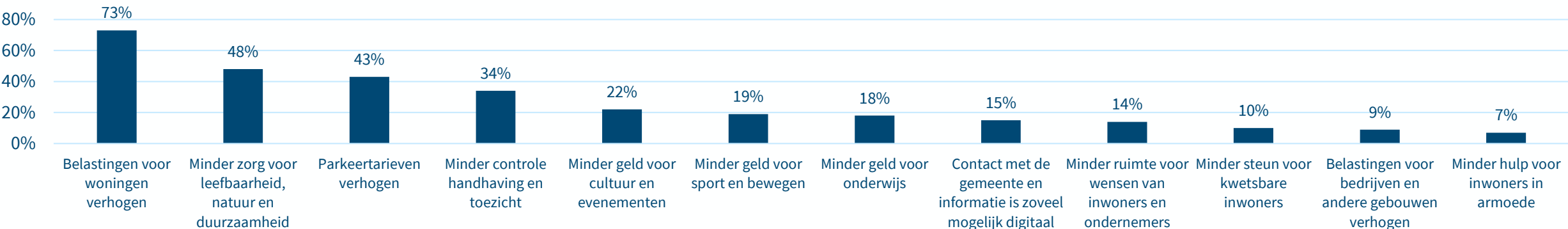

Hoeveel verwacht u zelf te merken van bezuinigingen in gemeente Gooise Meren?

Toelichting

- In de raadpleging werden deelnemers gevraagd naar hoe zij aankeken tegen de bezuinigingen.
- Bijna de helft (46%) van de deelnemers is het (helemaal) eens met het voornemen om te bezuinigen. **20%** is het (helemaal) oneens.
- 7%** van de deelnemers verwacht (helemaal) niets te merken van de bezuinigingen. **51%** is neutraal en **42%** verwacht (heel) veel te merken. Deelnemers verwachten vooral iets te merken van:
 - belastingen voor woningen verhogen
 - minder zorg voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid
 - parkeertarieven verhogen

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

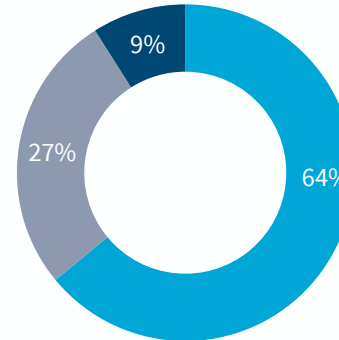
Toelichting

- Deelnemers zijn positief over de raadpleging: **91%** van de deelnemers geeft een voldoende rapportcijfer. De cijfers die het vaakst zijn gegeven zijn een 7 en een 8. Dit is vergelijkbaar met andere PWE-raadplegingen.
- Deelnemers die basisonderwijs of onderbouw voortgezet onderwijs hebben gevolgd, geven de raadpleging gemiddeld een 7,0. Voor deelnemers met andere opleidingstypes is dit een 7,1. Het opleidingstype is dus niet van invloed op het rapportcijfer dat een deelnemer geeft aan de raadpleging.
- Bijna twee derde van de deelnemers (**64%**) geeft aan hun mening kwijt te kunnen in dit onderzoek. **9%** van de deelnemers geeft aan dat ze dat niet konden.
- Ongeveer driekwart van de deelnemers (**73%**) geeft aan er vertrouwen in te hebben dat het onderzoek eerlijk is. **7%** van de deelnemers vertrouwt hier niet op.
- Een meerderheid van de deelnemers (**83%**) geeft aan dit een belangrijk onderwerp te vinden om hun mening over te geven. **2%** vond dat niet.
- **5%** van de deelnemers geeft aan dat ze het onderzoek moeilijk te begrijpen vonden. **85%** van de deelnemers vond het onderzoek niet moeilijk te begrijpen.

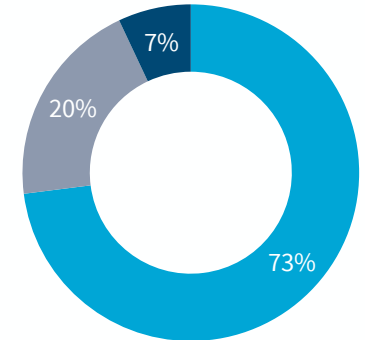
Gemiddeld rapportcijfer

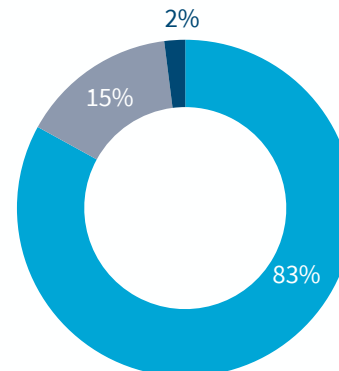
Ik kon mijn mening kwijt in deze vragenlijst

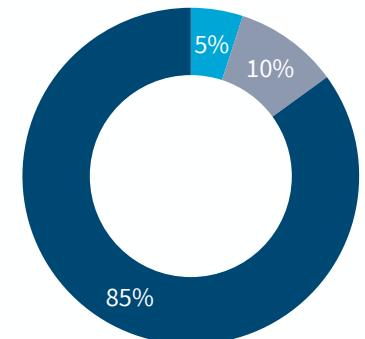
Ik vertrouw erop dat dit een eerlijk onderzoek is

Ik vond het een belangrijk onderwerp om mijn mening over te geven

Ik vond de vragenlijst moeilijk te begrijpen

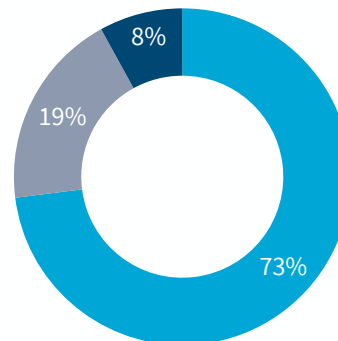

Hoe hebben deelnemers de raadpleging gewaardeerd?

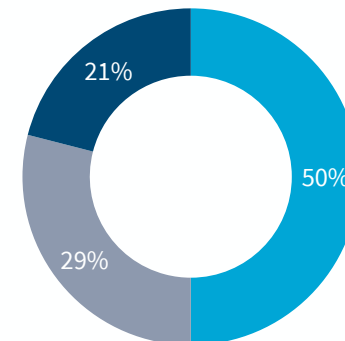
Toelichting

- Ongeveer driekwart van de deelnemers (**73%**) geeft aan te vinden dat deze methode vaker moet worden ingezet om inwoners te betrekken bij overheidsbeleid. **8%** vindt dat niet.
- De helft van de deelnemers (**50%**) geeft aan door dit onderzoek iets te hebben geleerd over de keuzes en dilemma's van de gemeente op dit thema. **21%** van de deelnemers geeft aan dat dit niet het geval is.
- **50%** van de deelnemers zegt beslissingen over dit onderwerp makkelijker te kunnen accepteren als er veel inwoners meedoen aan dit onderzoek. **19%** is het hier niet mee eens.
- Ongeveer de helft van de deelnemers (**49%**) zegt meer vertrouwen te krijgen in besluiten van de overheid als de overheid inwoners vaker laat meedenken over dit soort keuzes. **18%** vindt dat niet.

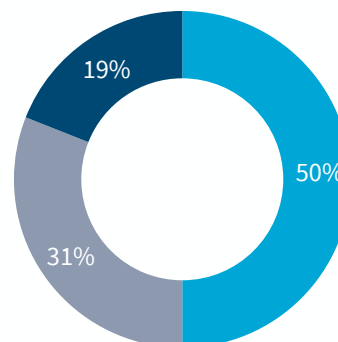
Deze methode moet vaker worden ingezet om inwoners te betrekken bij overheidsbeleid

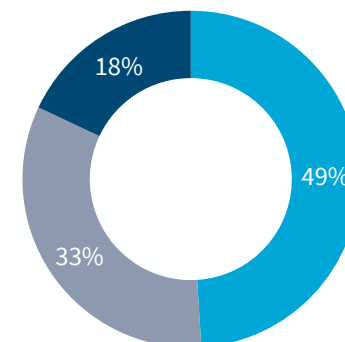
Doordat ik meedoe aan deze vragenlijst heb ik geleerd over de keuzes die de overheid moet maken over dit thema

Als veel mensen meedoen aan deze vragenlijst, dan zijn de uiteindelijke besluiten over dit onderwerp voor mij beter te accepteren

Als de overheid vaker op deze manier inwoners laat meedenken over dit soort keuzes, dan krijg ik meer vertrouwen in de besluiten van de overheid

3

Wat adviseren inwoners?

- Wat hebben inwoners gemiddeld gekozen?
- Welke verschillende voorkeuren zien we?
- Wat zijn de argumenten van inwoners om ergens voor te kiezen?

1

De PWE-methodiek

2

Over de raadpleging

3

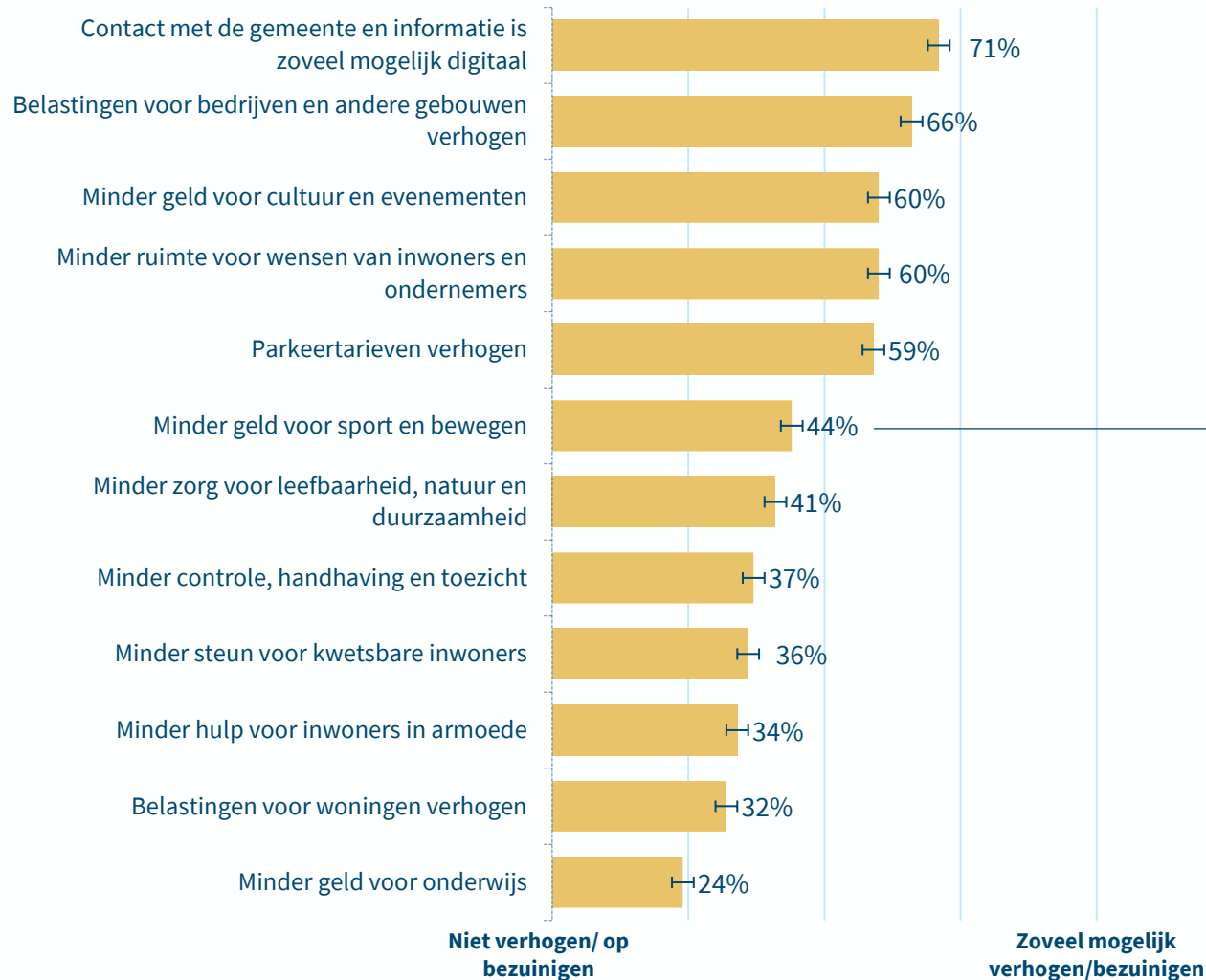
Wat adviseren
inwoners?

4

Conclusies

Wat hebben inwoners gemiddeld gekozen: positie van de schuifjes

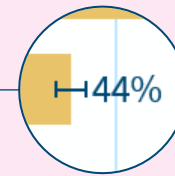
Hoe zorgen we ervoor dat de gemeente genoeg geld heeft in 2026? (N = 1.732)

Toelichting

De grafiek laat zien hoe de gemiddelde deelnemer de keuzes adviseert. Het percentage geeft aan hoever deelnemers gemiddeld het schuifje naar rechts hebben verplaatst. 0% betekent dat deelnemers het schuifje helemaal links hebben laten staan. 100% betekent dat deelnemers het schuifje helemaal naar rechts hebben gezet.

Betrouwbaarheidsinterval:

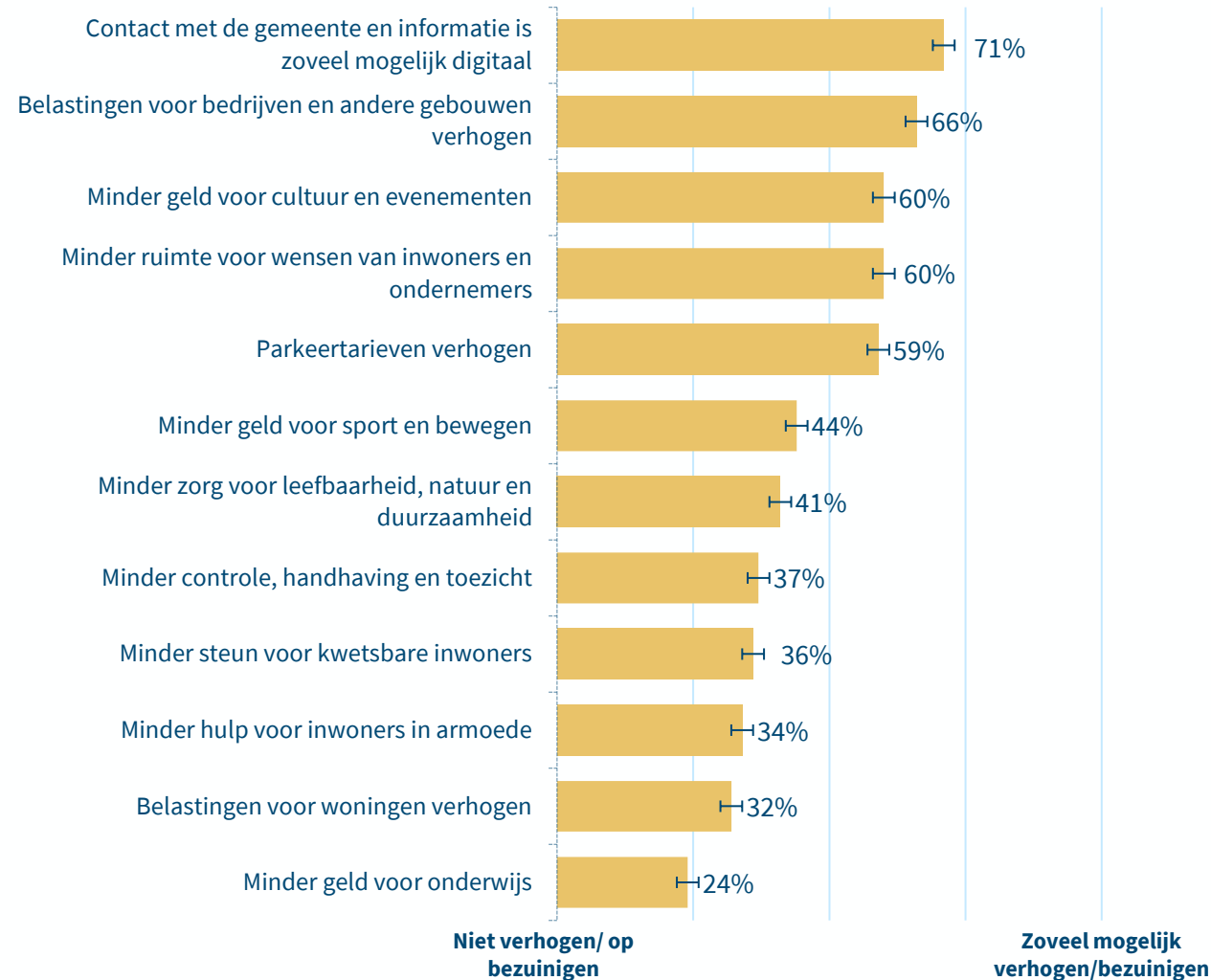

Ook laat de grafiek de betrouwbaarheidsintervallen zien. Een steekproef heeft altijd een mate van onzekerheid. Als alle inwoners uit gemeente Gooise Meren mee zouden doen, dan weten we 95% zeker dat het antwoord in het waardenbereik van het betrouwbaarheidsinterval zit. Als er overlap zit in de intervallen van twee maatregelen, dan verschillen deze maatregelen niet significant van elkaar. Met andere woorden: als de intervallen overlappen, kan er niet met statistische zekerheid gezegd worden dat de ene maatregel meer voorkeur krijgt dan de andere maatregel.

Wat hebben inwoners gemiddeld gekozen: positie van de schuifjes

Hoe zorgen we ervoor dat de gemeente genoeg geld heeft in 2026? (N = 1.732)

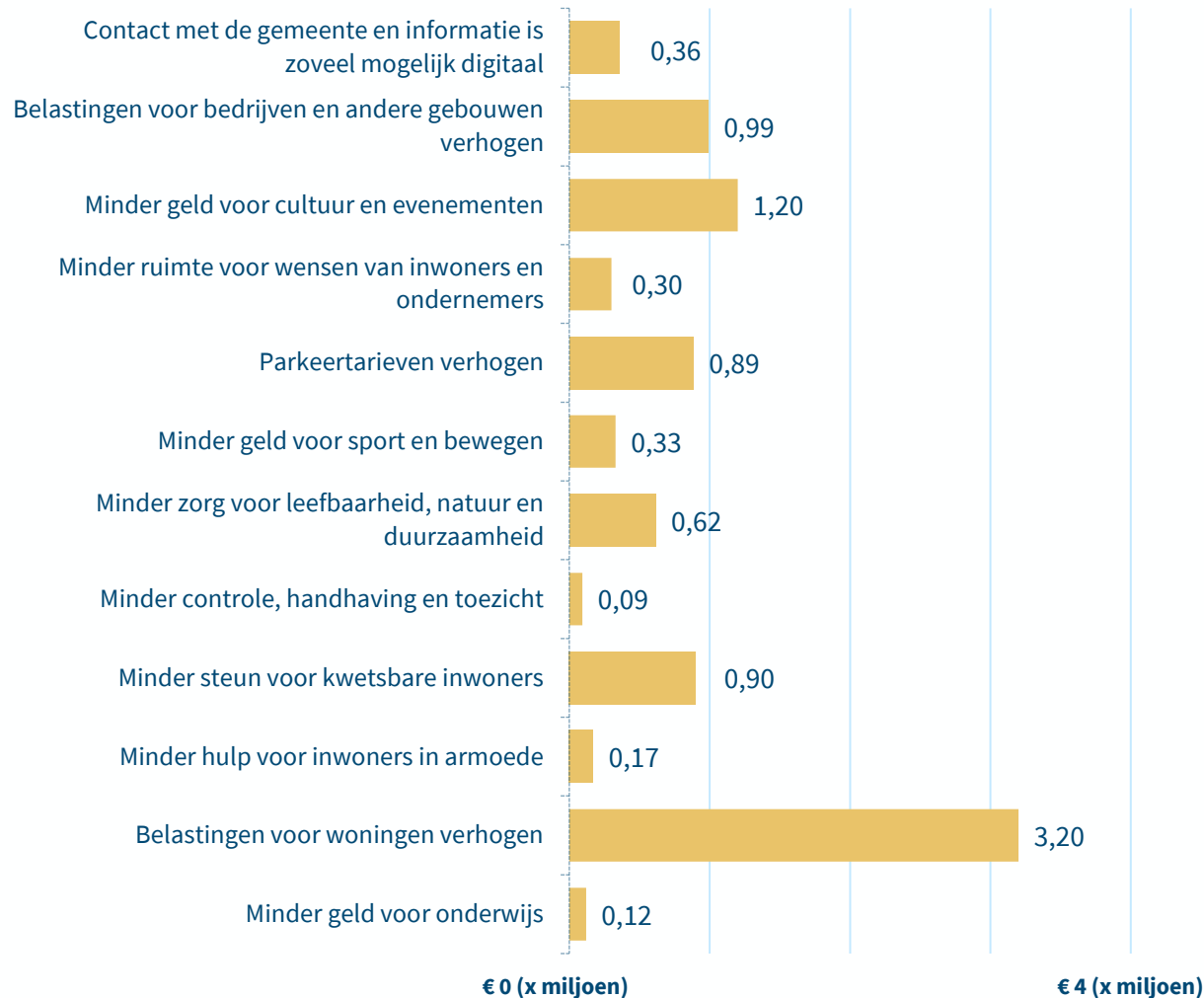
Inzichten

- **Bezuinigen door digitaliseren van gemeentelijk contact wordt significant meer naar rechts geschoven dan andere keuzeopties.** Een randvoorwaarde die sommige deelnemers meegaven was wel dat het gemeentehuis (deels) open moet blijven en contact en informatie toegankelijk moeten blijven voor mensen die minder digitaal vaardig zijn.
- **Bezuinigen op onderwijs wordt door deelnemers gemiddeld significant het minst gekozen.** In de motivaties geven deelnemers aan dat onderwijs essentieel is voor de gemeente, jongeren en de toekomst. Wel zijn er deelnemers die kansen zien, zoals dat onderwijsinstellingen hun eigen reserves inzetten om een periode van minder geld te overbruggen.
- **Mogelijkheden tot bezuinigen en inkomsten verhogen worden beiden ingezet om het begrotingstekort op te lossen.** Onder de vijf opties waarbij de schuifjes het meest naar rechts zijn geschoven, vallen twee manieren om inkomsten te verhogen en drie bezuinigingen. Hieruit blijkt dat de gemiddelde deelnemer niet kiest tussen bezuinigen óf inkomsten verhogen, maar inzet op een mix hiervan.
- **Deelnemers vragen, naast de genoemde opties, ook aandacht voor bezuinigingen op de gemeentelijke organisatie.** In de motivaties (zie [pagina 30](#)) lezen we dat deelnemers in de raadpleging op meerdere plekken aangaven dat ze de optie om op de gemeentelijke organisatie te bezuinigen misten.

Wat hebben inwoners gemiddeld gekozen: effecten in euro's

Hoe zorgen we ervoor dat de gemeente genoeg geld heeft in 2026? (N = 1.732)

Toelichting

Naast de positie van de schuifjes is ook gekeken naar het effect van de bezuiniging of inkomstenverhoging in euro's. De keuzes verschilden in effect (zoals toegelicht op [pagina 8](#)). De grafiek laat zien hoeveel miljoen euro de gemiddelde deelnemer per keuze bezuinigt of de inkomsten verhoogt.

Inzichten

- **Gemiddeld behalen deelnemers 3,2 miljoen van het doel door het verhogen van de onroerendezaakbelasting (OZB) voor woningen.** Tegelijkertijd is dit één van de twee keuzes waarvan de gemiddelde deelnemer het schuifje het minst ver naar rechts zet. [Pagina 31](#) gaat dieper in op verschillen in motivaties voor het verhogen van de OZB voor woningen.
- **De OZB voor bedrijven verhogen, bezuinigen op cultuur en evenementen en verhogen van de parkeertarieven zijn gemiddeld relatief meer gekozen dan andere opties,** zowel qua effect (€) als qua positie van het schuifje.
- **Inwoner zijn bereid offers te brengen.** Deelnemers blijken opties te kiezen waar zij zelf iets van verwachten te merken (zie [pagina 12](#)). Namelijk het verhogen van belastingen op woningen (tot op zekere hoogte) en het verhogen van parkeertarieven. Een uitzondering hierop is het bezuinigen op zorg voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid. Daar zouden inwoners veel van merken en zetten inwoners gemiddeld genomen ook minder vaak op in.

Wat hebben inwoners gemiddeld gekozen: totale bezuiniging

Hoe zorgen we ervoor dat de gemeente genoeg geld heeft in 2026? (N = 1.732)

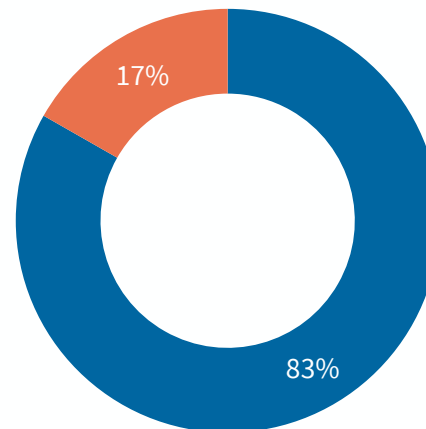
Toelichting

- Deelnemers begonnen met een tekort van 8 miljoen euro en moesten dit tekort wegwerken in hun advies. Hierbij konden ze kiezen om alleen het tekort weg te werken, of meer te doen zodat er meer zekerheid was op genoeg geld of zelfs geld voor eventuele nieuwe plannen. Deelnemers zagen hierbij geen bedragen, ze zagen de meter zoals getoond hiernaast. Vanaf 25% boven de doelstelling van 8 miljoen euro kregen ze de melding dat er geld overbleef voor nieuwe plannen in 2026.
- Gemiddeld komen deelnemers met hun keuze voor bezuinigingen en/of inkomstenverhoging uit op 114% van de gestelde doelstelling. Dit betekent dat er, naast het oplossen van het tekort van 8 miljoen euro (100%), gemiddeld **14% meer geld is bezuinigd of meer inkomsten zijn verhoogd voor 2026** ten opzichte van de doelstelling.
- **83%** van de deelnemers komt met hun advies uit op 0% (het begrotingstekort is weggewerkt) of een overschot tot maximaal 25% meer dan het gestelde doel van 8 miljoen. Deze deelnemers kiezen voor het oplossen van het begrotingstekort, met een (beperkt) overschot voor extra dingen.
- **17%** van de deelnemers adviseert om met bezuinigingen en/of inkomstenverhogingen op meer dan 25% boven de doelstelling uit te komen. Zij kregen bij hun advies de melding dat er met hun keuzes geld overblijft voor nieuwe plannen in 2026.

Gemiddeld resultaat:
14% boven het doel

Resultaat van de keuzes van deelnemers

■ Er is voldoende geld

■ Er is geld voor nieuwe plannen

Wat hebben inwoners gemiddeld gekozen: verschillen op basis van de financiële situatie van deelnemers

Hoe zorgen we ervoor dat de gemeente genoeg geld heeft in 2026? (N = 1.732)

Ik kom (zeer) makkelijk rond Ik kom niet makkelijk, niet moeilijk rond Ik kom (zeer) moeilijk rond

Toelichting

Er is getoetst of deelnemers met verschillende financiële situaties andere keuzes maken. Hieruit blijkt een statistisch significant verschil voor elf van de keuzes.¹ Dit betekent dat we kunnen stellen dat er bij die keuzes verschillen zijn tussen mensen met verschillende financiële situaties. Deze keuzes zijn aangegeven met een asterisk (*) in de grafiek.

- **Deelnemers die moeilijker rond kunnen komen, zetten meer in op keuzes om te bezuinigen. Deelnemers die makkelijker rond kunnen komen, zetten meer in op keuzes om inkomsten te verhogen.** Een uitzondering hierop is het verhogen van de belasting voor bedrijven en andere gebouwen.
- Deelnemers die maandelijks (zeer) moeilijk kunnen rondkomen zetten op de meeste keuzes meer in dan deelnemers die (zeer) makkelijk rond kunnen komen.
- Deelnemers die maandelijks (zeer) makkelijk kunnen rondkomen zetten vooral meer in op het verhogen van de belasting voor woningen en verhogen van parkeertarieven.
- Bij de keuze die gaat over digitaal contact met de gemeente is er geen verschil op basis van financiële situatie te zien.

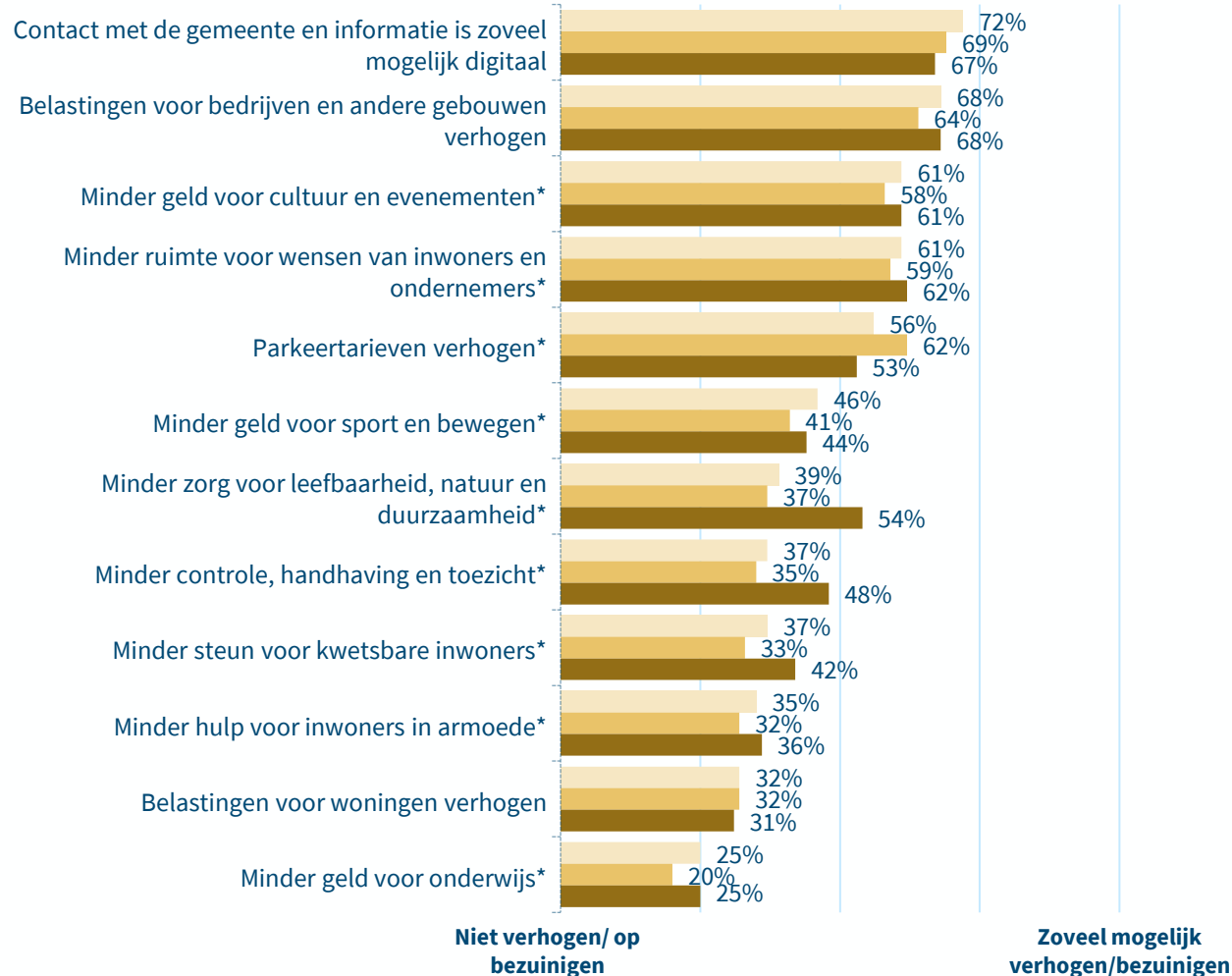
¹ p < 0,05

Wat hebben inwoners gemiddeld gekozen: verschillen op basis van hoeveel deelnemers verwachten te merken van de bezuiniging of inkomstenverhoging

Hoe zorgen we ervoor dat de gemeente genoeg geld heeft in 2026? (N = 1.732)

Hoeveel verwacht u zelf te merken van de bezuiniging: (Heel) veel Neutraal (Helemaal) niets

Toelichting

Er is getoetst of deelnemers die veel, neutraal of niets verwachten te merken van een bepaalde bezuiniging, hier andere keuzes in maken. Hieruit blijkt een statistisch significant verschil voor negen van de keuzes.¹ Deze zijn in de grafiek aangegeven met een asterisk (*).

- **Bij de meeste keuzes is er geen verband te zien waarin deelnemers die ergens veel van verwachten te merken, minder inzetten op een keuze dan deelnemers die niets verwachten te merken.**
- **Voor drie keuzes geldt dat er geen significant verschil is.** Dit betekent dat deelnemers die veel verwachten te merken van een bezuiniging of inkomstenverhoging, hier gemiddeld evenveel op inzetten als mensen die niets verwachten te merken. Dit geldt voor:
 - *Contact met de gemeente en informatie zoveel mogelijk digitaal*
 - *Belasting voor bedrijven en andere gebouwen verhogen*
 - *Belasting voor woningen verhogen*
- **Bij drie andere keuzes zien we wel dat deelnemers die niets verwachten te merken van een bezuiniging hier meer op inzetten:**
 - *minder zorg voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid*
 - *minder controle, handhaving en toezicht*
 - *minder steun voor kwetsbare inwoners*

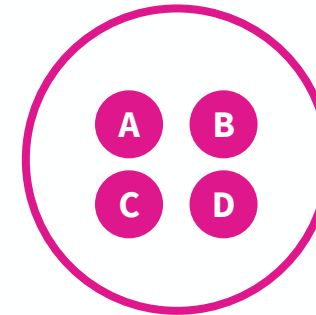
¹ p < 0,05

Verdiepende analyse: welke verschillende voorkeuren zien we?

Toelichting

- Op de vorige pagina's werden de gemiddelden beschreven. Deze gemiddelden bestaan uit een combinatie van verschillende antwoorden. Om meer zicht te krijgen op deze verschillende antwoorden van inwoners, is een Latente Klasse Clusteranalyse (LKCA) uitgevoerd.
- De LKCA is een analysemethode waarbij een statistisch model op zoek gaat naar groepen deelnemers (ook wel clusters) die grotendeels dezelfde antwoorden geven. Dit doet het model zonder aannames. Met deze methode onderscheiden we verschillende groepen deelnemers, die verschillende keuzes adviseren om te bezuinigen of de inkomsten te verhogen. Vervolgens analyseren we of deelnemers binnen clusters bepaalde statistisch significante kenmerken hebben, zoals een bepaalde leeftijd of houding ten opzichte van bezuinigingen.
- Op de volgende pagina's volgen de resultaten van de LKCA. Hierbij worden alleen kenmerken toegelicht die opvallen/ significant zijn en daarmee bepalend zijn voor de indeling van de clusters. De overige kenmerken zijn niet significant.

Introductie tot de LKCA

Vier groepen deelnemers die verschillende keuzes maken

	Gemiddeld	1	2	3	4
Grootte van het cluster	100%	33%	32%	19%	16%
Contact met de gemeente en informatie is zoveel mogelijk digitaal	71%	72%	60%	99%	56%
Belastingen voor bedrijven en andere gebouwen verhogen	66%	54%	60%	99%	68%
Minder geld voor cultuur en evenementen	60%	78%	47%	71%	34%
Minder ruimte voor wensen van inwoners en ondernemers	60%	69%	51%	71%	42%
Parkeertarieven verhogen	59%	50%	61%	62%	68%
Minder geld voor sport en bewegen	44%	62%	32%	52%	16%
Minder zorg voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid	41%	56%	30%	49%	19%
Minder controle, handhaving en toezicht	37%	45%	27%	48%	26%
Minder steun voor kwetsbare inwoners	36%	59%	23%	48%	1%
Minder hulp voor inwoners in armoede	34%	59%	22%	39%	1%
Belastingen voor woningen verhogen	32%	16%	43%	19%	59%
Minder geld voor onderwijs	24%	39%	16%	31%	1%
Hoeveel geld houdt de gemeente over in 2026? (% boven de 8 miljoen)	14%	10%	14%	16%	19%

Legenda

0 – 19%

20 – 39%

40 – 59%

60 – 79%

80 – 100%

Toelichting

De grafiek hiernaast laat vier clusters deelnemers zien, als resultaat van de LKCA. Deze uitkomsten kunnen vergeleken worden met de gemiddelde uitkomsten.

- **Cluster 1 (33% van de deelnemers):** cluster 1 bestaat uit deelnemers die gemiddeld meer inzetten op bezuinigingen en minder (dan andere clusters) op het verhogen van inkomsten. Van de bezuinigingskeuzes, zet de gemiddelde deelnemer uit dit cluster het meest in op *minder geld voor cultuur en evenementen* (78%).
- **Cluster 2 (32% van de deelnemers):** deze deelnemers zetten het schuifje van de keuzes gemiddeld niet verder dan 61% naar rechts en maken daarmee minder uitgesproken keuzes. Ten opzichte van clusters 1 en 3, zet cluster 2 relatief veel in op het verhogen van de OZB. Daarmee creëren ze ruimte om minder te bezuinigen op sport, leefbaarheid, veiligheid, kwetsbare groepen en onderwijs.
- **Cluster 3 (19% van de deelnemers):** deze deelnemers zetten, net als cluster 1, relatief weinig in op het verhogen van OZB. Ze lossen het begrotingstekort op door op alle andere posten te bezuinigen of belasting te verhogen. Het verschil met cluster 1 zit met name in de meer uitgesproken keuze voor digitalisering van gemeentelijke dienstverlening, hogere OZB voor bedrijven en bezuinigen op hulp voor inwoners in armoede.
- **Cluster 4 (16% van de deelnemers):** deze deelnemers zetten het meest in op keuzes die de inkomsten verhogen en kiezen enkele domeinen waarvan ze willen dat er niet op bezuinigd wordt (kwetsbare inwoners, inwoners in armoede en onderwijs).

Vier groepen deelnemers die verschillende keuzes maken

	Gemiddeld	1	2	3	4
Grootte van het cluster	100%	33%	32%	19%	16%
Contact met de gemeente en informatie is zoveel mogelijk digitaal	71%	72%	60%	99%	56%
Belastingen voor bedrijven en andere gebouwen verhogen	66%	54%	60%	99%	68%
Minder geld voor cultuur en evenementen	60%	78%	47%	71%	34%
Minder ruimte voor wensen van inwoners en ondernemers	60%	69%	51%	71%	42%
Parkeertarieven verhogen	59%	50%	61%	62%	68%
Minder geld voor sport en bewegen	44%	62%	32%	52%	16%
Minder zorg voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid	41%	56%	30%	49%	19%
Minder controle, handhaving en toezicht	37%	45%	27%	48%	26%
Minder steun voor kwetsbare inwoners	36%	59%	23%	48%	1%
Minder hulp voor inwoners in armoede	34%	59%	22%	39%	1%
Belastingen voor woningen verhogen	32%	16%	43%	19%	59%
Minder geld voor onderwijs	24%	39%	16%	31%	1%
Hoeveel geld houdt de gemeente over in 2026? (% boven de 8 miljoen)	14%	10%	14%	16%	19%

Legenda

0 – 19%

20 – 39%

40 – 59%

60 – 79%

80 – 100%

Inzichten

Als we de groepen met elkaar vergelijken, zien we het volgende:

- **Er is voor drie opties brede steun.** Er is brede steun om gemeentelijke dienstverlening te digitaliseren, hier zetten alle deelnemers veel op in. Datzelfde geldt voor de OZB-verhoging voor bedrijven en andere gebouwen en verhogen van de parkeertarieven. Alle clusters schuiven deze minimaal tot de helft van het schuifje; er zijn geen clusters die hier gemiddeld weinig tot niet op inzetten.
- **Er zijn twee opties die gemiddeld relatief populair lijken, maar waar groepen onderling verschillende meningen over hebben.** De eerste is minder geld voor cultuur en evenementen; daar zet ieder cluster een beetje op in, maar één cluster fors en één cluster juist relatief weinig. In de analyse van motivaties ([pagina 32](#)) is te zien dat dit komt doordat sommige deelnemers cultuur als noodzakelijk aanmerken, en anderen dit als een luxe. De mate van bezuinigen op dit onderwerp zal dus voor discussie zorgen. In iets mindere mate zien we ditzelfde rond de optie 'Minder ruimte voor wensen van inwoners en ondernemers'.
- **Alle deelnemers zetten een beetje in op belastingen van woningen verhogen.** Er is geen cluster te zien dat niet inzet op verhoging van de OZB op woningen. Een groep van 16% is zelfs bereid die belasting flink te verhogen om bezuinigingen te vermijden. In de analyse van de motivaties ([pagina 40](#)) is te zien dat het verhogen van belastingen voor woningen wordt gezien als noodzakelijk kwaad; het is voor veel mensen pijnlijk, maar te rechtvaardigen.

Cluster 1: 33% van de deelnemers

	1
Contact met de gemeente en informatie is zoveel mogelijk digitaal	72%
Belastingen voor bedrijven en andere gebouwen verhogen	54%
Minder geld voor cultuur en evenementen	78%
Minder ruimte voor wensen van inwoners en ondernemers	69%
Parkeertarieven verhogen	50%
Minder geld voor sport en bewegen	62%
Minder zorg voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid	56%
Minder controle, handhaving en toezicht	45%
Minder steun voor kwetsbare inwoners	59%
Minder hulp voor inwoners in armoede	59%
Belastingen voor woningen verhogen	16%
Minder geld voor onderwijs	39%
Hoeveel geld houdt de gemeente over in 2026? (% boven de 8 miljoen)	10%

Legenda

Inzichten

- Deelnemers uit cluster 1 zetten gemiddeld op alle bezuinigingen meer in dan als we kijken naar het gemiddelde van alle deelnemers. Tegelijkertijd zetten ze minder dan gemiddeld in op het verhogen van inkomsten. Daardoor is het totale resultaat van deze groep (10% boven het doel van 8 miljoen euro) lager dan bij andere groepen.
- Met name het verhogen van de belasting op woningen wordt door deelnemers in dit cluster minimaal ingezet. In de motivaties zien we hier opmerkingen over zoals “de tering naar de nering zetten”.

Kenmerkend voor deelnemers in dit cluster

- Ten opzichte van alle clusters bevat deze groep iets meer deelnemers die middelbaar geschoold zijn.
- In vergelijking met cluster 3 (waar ook relatief veel ingezet wordt op bezuinigen en weinig op inkomsten verhogen) bevat dit cluster meer mannen en meer deelnemers van 65 jaar of ouder.

Cluster 2: 32% van de deelnemers

	2
Contact met de gemeente en informatie is zoveel mogelijk digitaal	60%
Belastingen voor bedrijven en andere gebouwen verhogen	60%
Minder geld voor cultuur en evenementen	47%
Minder ruimte voor wensen van inwoners en ondernemers	51%
Parkeertarieven verhogen	61%
Minder geld voor sport en bewegen	32%
Minder zorg voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid	30%
Minder controle, handhaving en toezicht	27%
Minder steun voor kwetsbare inwoners	23%
Minder hulp voor inwoners in armoede	22%
Belastingen voor woningen verhogen	43%
Minder geld voor onderwijs	16%
Hoeveel geld houdt de gemeente over in 2026? (% boven de 8 miljoen)	14%

Legenda

0 – 19%

20 – 39%

40 – 59%

60 – 79%

80 – 100%

Inzichten

- Deelnemers in cluster 2 zetten, in tegenstelling tot cluster 1, in op het verhogen van inkomsten en minder op bezuinigen.
- Waar het gaat om bezuinigingen zet dit cluster op alle opties in en wordt er relatief minder verschil gemaakt tussen de verschillende domeinen (hoewel er wel een prioritering wordt aangegeven). In de motivaties zien we deelnemers die aangeven dat ieder domein iets moet bijdragen aan het oplossen van het begrotingstekort.

Kenmerkend voor deelnemers in dit cluster

- De deelnemers in dit cluster hebben verschillende kenmerken.
- Gemiddeld zijn deze deelnemers iets vaker 65 jaar of ouder.
- Ook zijn deelnemers in dit cluster het vaker eens met het doel van de gemeente om te bezuinigen dan deelnemers in andere clusters.

Cluster 3: 19% van de deelnemers

	3
Contact met de gemeente en informatie is zoveel mogelijk digitaal	99%
Belastingen voor bedrijven en andere gebouwen verhogen	99%
Minder geld voor cultuur en evenementen	71%
Minder ruimte voor wensen van inwoners en ondernemers	71%
Parkeertarieven verhogen	62%
Minder geld voor sport en bewegen	52%
Minder zorg voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid	49%
Minder controle, handhaving en toezicht	48%
Minder steun voor kwetsbare inwoners	48%
Minder hulp voor inwoners in armoede	39%
Belastingen voor woningen verhogen	19%
Minder geld voor onderwijs	31%
Hoeveel geld houdt de gemeente over in 2026? (% boven de 8 miljoen)	16%

Legenda

0 – 19%

20 – 39%

40 – 59%

60 – 79%

80 – 100%

Inzichten

- De deelnemers in cluster 3 ontzien, net als deelnemers uit cluster 1, zoveel mogelijk het verhogen van de belasting voor woningen. Ze maken hierbij duidelijkere keuzes over andere opties. Zo zetten ze wel in op inkomstensverhoging door belasting op bedrijven en andere gebouwen te verhogen en de parkeertarieven te verhogen.
- Waar het gaat over bezuinigen lijken deze deelnemers gemiddeld meer in te zetten op domeinen die worden gezien als niet noodzakelijk. En ze zetten minder in op keuzes die zij zien als kerntaken van de gemeente.

Kenmerkend voor deelnemers in dit cluster

- In dit cluster zitten meer deelnemers die 34 jaar of jonger zijn en meer vrouwen dan in de andere clusters.
- Ook bevat dit cluster meer deelnemers die praktisch geschoold zijn en meer deelnemers die maandelijks (zeer) moeilijk rondkomen.

Cluster 4: 16% van de deelnemers

	4
Contact met de gemeente en informatie is zoveel mogelijk digitaal	56%
Belastingen voor bedrijven en andere gebouwen verhogen	68%
Minder geld voor cultuur en evenementen	34%
Minder ruimte voor wensen van inwoners en ondernemers	42%
Parkeertarieven verhogen	68%
Minder geld voor sport en bewegen	16%
Minder zorg voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid	19%
Minder controle, handhaving en toezicht	26%
Minder steun voor kwetsbare inwoners	1%
Minder hulp voor inwoners in armoede	1%
Belastingen voor woningen verhogen	59%
Minder geld voor onderwijs	1%
Hoeveel geld houdt de gemeente over in 2026? (% boven de 8 miljoen)	19%

Inzichten

- Net als het tweede cluster, zetten deelnemers in cluster 4 meer in op het verhogen van inkomsten. Hierbij verhogen ze met name de OZB en parkeertarieven meer dan andere deelnemers.
- Door het verhogen van de inkomsten is er meer ruimte om op bepaalde dingen niet te bezuinigen. Zo kiest dit cluster er gemiddeld voor om niet te bezuinigen op steun voor kwetsbare inwoners, inwoners in armoede en onderwijs.
- Ook zet dit cluster minder dan andere clusters in op het bezuinigen op cultuur en evenementen.

Kenmerkend voor deelnemers in dit cluster

- In dit cluster zitten meer deelnemers in de leeftijdscategorie 35 tot en met 64 jaar en deelnemers die hoger beroepsonderwijs (HBO) en wetenschappelijk onderwijs (WO) hebben gevolgd dan in andere clusters.
- Gemiddeld komen deelnemers in dit cluster maandelijks (zeer) makkelijk rond.
- Ook bevat dit cluster gemiddeld iets meer mensen die ondernemer zijn of vrijwilliger in de gemeente.

Uitleg motivaties keuzetaak

Uitleg van de argumentenanalyse

Nadat deelnemers hun keuzes hadden gemaakt in de keuzetaak, werd aan hen gevraagd om de gemaakte keuzes toe te lichten. Hiervan zijn ruim 1.200 motivaties geanalyseerd.

De motivaties die deelnemers noemden bij hun keuze voor een maatregel zijn verdeeld in drie groepen:

- Argumenten om niet te bezuinigen of niet de inkomsten te verhogen
- Argumenten om wel te bezuinigen of de inkomsten te verhogen
- Argumenten om maximaal te bezuinigen of te zorgen voor maximale extra inkomsten

Bij iedere groep van een maatregel staan sterretjes die weergeven hoe vaak een argument is genoemd. Hiervoor geldt:

- ★ Minder dan 10% van de deelnemers noemt dit argument
- ★★ 11% t/m 20% van de deelnemers noemt dit argument
- ★★★ 21% of meer van de deelnemers noemt dit argument

Op de volgende pagina's volgen voor elke keuze de argumenten die door deelnemers het meest zijn genoemd.

Wilt u uitleg geven bij uw antwoorden?

Bedankt! We vinden het interessant om te weten waarom u dit advies heeft gegeven. Het is niet verplicht om dit in te vullen.

Kunt u uitleggen waarom u deze keuzes heeft gemaakt?

Contact met de gemeente en informatie is zoveel mogelijk digitaal

Gemiddeld schuifje: 71%

Wat valt op? Zowel deelnemers die hierop bezuinigen als deelnemers die dat niet doen, geven randvoorwaarden mee voor de uitvoering. Zo wordt door deelnemers aangegeven dat er mogelijkheden moeten blijven voor iedereen. Belangrijk in deze keuzeoptie is dan ook de formulering zoveel mogelijk digitaal.

"Er zijn nog steeds veel mensen die digitaal beperkt zijn. Voor hun moet het reguliere contact mogelijk blijven"

"Bieb moet juist blijven! daar waar het kan verminderen, maar ouderen moeten wel terecht kunnen!"

"Steeds meer digitale mogelijkheden en mensen worden hier ook steeds handiger in."

"Digitaal is de toekomst, hiermee kunnen nieuwe bezuinigingen op het ambtenaren apparaat gerealiseerd worden."

"Als de service goed is dan kan het ook prima deels digitaal."

"Gemeente kan zelf fors bezuinigen op veelal externe (zzp) communicatie adviseurs en diensten, die veelal hun eigen werk creëren."

Argumenten om niet te bezuinigen	Frequentie
Er moet een mogelijkheid zijn voor mensen die niet (goed) digitaal contact kunnen hebben	★★★
Digitalisering is een manier om te bezuinigen	★★★
Persoonlijk contact is belangrijk	★★
Face-to-face communicatie is effectiever dan digitale communicatie	★
Dit vergroot de afstand tussen gemeente en inwoners	★

Argumenten om wel te bezuinigen	Frequentie
Zoveel mogelijk digitaal, zolang er een mogelijkheid is voor mensen die niet (goed) digitaal contact kunnen hebben	★★★
We moeten verder digitaliseren	★★
Dit is prima zolang het goed geregeld is	★★
Dit bespaart kosten en materialen	★
Er moet een mogelijkheid blijven voor mensen die niet (goed) digitaal contact kunnen hebben	★

Argumenten om maximaal te bezuinigen	Frequentie
Er zijn veel digitale mogelijkheden, dus dit is voor mensen goed te doen	★★★
Er zijn te veel ambtenaren, dat kan minder als de gemeente digitaliseert	★★
Digitaliseren is goed	★
Dit is prima, zolang het gemeentehuis open blijft	★
Hierdoor gaat de gemeente effectiever werken	★
De gemeente is momenteel al slecht bereikbaar (dus dit maakt weinig verschil)	★

Belastingen voor bedrijven en andere gebouwen verhogen

Gemiddeld schuifje: 66%

Wat valt op? Een verschil tussen mensen die hier wel en niet op bezuinigen is de mate waarin ze verwachten dat bedrijven dit kunnen betalen. Er is een zorg onder deelnemers dat de lokale economie eronder leidt en dat ondernemers niet (genoeg) ondersteund zullen worden als het nodig is.

"Bedrijven zorgen voor werkgelegenheid. Die worden door de hoge energierekening in vergelijking met omringende landen al uitgeknepen. Zonder werkgelegenheid kunnen we wel inpakken."

"Belasting is al buiten proportioneel hoog."

"Bussum is rijk, grote bedrijven hebben brede schouders en kunnen wat extra bijdrage. Let op dat de MKB en winkels hun activiteiten kunnen uitoefenen voor het unieke karakter van Bussum."

"Gemiddelde NL gemeenten aanhouden."

"Voldoende ruimte bij bedrijven om mede tekort op te vangen. Lopen niet zomaar weg."

"Vaak zijn dit de rijken van de gemeente, die kunnen zelf veel betalen maar vragen toch vaak geld aan de gemeente, omdat zij weten waar een hoe ze het kunnen vragen. Echt niet nodig deze steun."

Argumenten om niet te bezuinigen	Frequentie
Bedrijven zijn belangrijk voor de lokale economie / werkgelegenheid	★★★
De belastingen zijn al hoog	★★
Ondernemers hebben het momenteel al zwaar genoeg	★★
Hierdoor wordt het duurder voor inwoners om dingen te kopen	★★
Er is al veel leegstand, dat moeten we niet verergeren	★
We moeten ondernemers ondersteunen	★

Argumenten om wel te bezuinigen	Frequentie
Bedrijven kunnen dit (in ieder geval tijdelijk) betalen	★★★
We moeten het gemiddelde van Nederland/ de regio aanhouden	★★
Een kleine verhoging is prima, zolang de lokale economie er niet teveel onder lijdt	★★
Belastingen zijn al hoog	★

Argumenten om maximaal te bezuinigen	Frequentie
Bedrijven kunnen dit betalen	★★★
De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten	★★★
Dit is nodig om het doel te halen	★★

Minder geld voor cultuur en evenementen

Gemiddeld schuifje: 60%

Wat valt op? Er is een tegenstelling te zien tussen mensen die cultuur ervaren als iets dat iedereen nodig heeft (die bezuinigen er niet op) en mensen die het zien als een luxe (die bezuinigen er wel op).

"Belangrijk voor sociale contacten en ontwikkeling van de mens."

"Tot op zekere hoogte. Cultuur is zeker belangrijk, maar zal moeten wijken voor de basis behoeften."

"Ik vind dat mensen die er gebruik van maken, daar zelf voor moeten betalen."

"Zoveel evenementen zie ik niet. Dus liever niet op bezuinigen."

"Feesten zelf maar regelen. Bieb is wel belangrijk."

"Deze evenementen moeten zichzelf bedruipen met sponsoring en opbrengst horeca."

Argumenten om niet te bezuinigen	Frequentie
Cultuur en evenementen dragen bij aan sociale contacten	★★★
Cultuur en evenementen dragen bij aan een fijne leefomgeving/leefbaarheid	★★★
Cultuur en evenementen zijn belangrijk voor de gezondheid/ontwikkeling van mensen	★★
Cultuur is essentieel voor de samenleving	★★
Cultuur en evenementen maken Gooise Meren een aantrekkelijke gemeente	★

Argumenten om wel te bezuinigen	Frequentie
Cultuur en evenementen hoeft geen geld van de gemeente te kosten	★★
Bezuinig op dingen die weinig bijdragen/negatieve effecten hebben	★★
Cultuur en evenementen zijn luxe/niet noodzakelijk	★★
Liever niet, maar als het moet kunnen we hier op bezuinigen	★
We moeten op alles een beetje bezuinigen	★
Wie cultuur wil, moet er zelf voor betalen / ik maak er geen gebruik van	★
Er zijn weinig cultuur/evenementen in Gooise Meren, dus daar mag op bezuinigd worden	★
Cultuur is belangrijk voor de samenleving	★

Argumenten om maximaal te bezuinigen	Frequentie
Cultuur en evenementen zijn luxe/niet noodzakelijk	★★★
Cultuur en evenementen moeten betaald worden door de mensen die er gebruik van maken	★★
Cultuur en evenementen hoeft geen/minder geld van de gemeente te kosten als het anders georganiseerd wordt	★★
Andere dingen zijn belangrijker	★
Cultuur en evenementen is geen primaire taak van de gemeente	★
Evenementen kunnen ook ergens anders georganiseerd worden	★

Minder ruimte voor wensen van inwoners en ondernemers

Gemiddeld schuifje: 60%

Wat valt op? In de motivaties bij deze keuzeoptie spreken deelnemers die hier niet op bezuinigen over het belang van participatie en dat er in de huidige situatie (al) te weinig ruimte is voor wensen van inwoners en ondernemers. Tegelijkertijd geven andere deelnemers aan dat deze wensen niet noodzakelijk zijn en er op bezuinigd kan worden.

"Ruimte behouden voor onze economische perspectieven en de creativiteit van onze inwoners. Uiteindelijk zijn zij de bottom-up stuwende kracht!"

"Geef ruimte en stimulans aan goede initiatieven. Dat stimuleert dat bewoners zelf verantwoordelijkheid nemen ipv klagen over de gemeente."

"Bezuinigen waar het het minste pijn doet. Niet bezuinigen op natuur etc en onderwijs. De rest is bespreekbaar. Ik vind het heel tragisch dat de lokale overheid moet bezuinigen. Hier hoort de landelijke overheid haar verantwoordelijkheid te nemen."

"Focus op wettelijke taken."

"Dit is meer secundair, eerst de primaire zaken op orde krijgen."

"Zelf redzaamheid. Innovatie en schouders eronder. Het betekent dat mensen zelf moeten ondernemen en verbinden."

Argumenten om niet te bezuinigen	Frequentie
Participatie is belangrijk voor de leefbaarheid / welzijn van mensen	★★
Er is momenteel te weinig ruimte voor wensen van inwoners en ondernemers	★★
Ruimte voor wensen van inwoners en ondernemers is fundamenteel voor de gemeente	★★
Het is onduidelijk wat hiermee bedoeld wordt	★
We moeten goed kijken welke wensen nuttig zijn voor wie	★
Als we hierop bezuinigen komen er geen initiatieven meer	★
Ondernemers moeten we behouden	★

Argumenten om wel te bezuinigen	Frequentie
We kunnen wel met wat minder wensen als het geld er niet voor is	★★★
Dit is niet noodzakelijk	★★
Andere dingen zijn belangrijker	★
Wensen van inwoners en ondernemers hoeft de gemeente geen geld te kosten	★
Alleen bepaalde acties moeten we nog ondersteunen	★
Wensen zijn niet altijd makkelijk uit te voeren	★

Argumenten om maximaal te bezuinigen	Frequentie
Als er te weinig geld is, is er geen ruimte voor wensen / dit is niet noodzakelijk	★★★
Wensen van inwoners hoeven de gemeente niet (veel) geld te kosten	★★
Dit kunnen inwoners ook zelf doen	★★
Als we minder geld uitgeven aan wensen van inwoners, worden er betere keuzes gemaakt	★
Het is onduidelijk waar dit over gaat	★
Wensen van inwoners zijn minder belangrijk dan het algemeen belang	★

Parkeertarieven verhogen

Gemiddeld schuifje: 59%

Wat valt op? Bij deze opties zien we dat deelnemers vaak breder kijken dan de bezuinigingsopgave. Zo hebben sommige deelnemers zorgen over de effecten op de lokale economie, terwijl andere deelnemers kansen zien in het verminderen van verkeersdrukke in het centrum en gebruiken van vervoersalternatieven.

"Laat de woningbezitter en autobezitter met rust. Dorp kern wordt al steeds minder aantrekkelijk door leegstand en dan ook nog mensen weggagen."

"Parkeren is al absurd duur."

"Dit stimuleert inwoners om met de fiets of lopend naar het centrum te komen."

"Mag best iets omhoog, geef de keus tussen kort parkeren (max 1-1/2uur) 50 eurocent, voor 4 uur 2 euro, dagkaart 5 euro."

"Het dorp zou autoluw moeten worden en dat gebeurt als de parkeertarieven omhoog gaan."

"Als mensen dan vaker gaan wandelen of fietsen heeft dat veel voordelen voor de sfeer in het centrum, de gezondheid, de luchtkwaliteit, etc. En degenen die alsnog de auto pakken mogen meer betalen."

Argumenten om niet te bezuinigen	Frequentie
Dit is slecht voor de lokale economie	★★★
Belastingen zijn momenteel al (te) hoog	★★★
Dit raakt de middenstand	★

Argumenten om wel te bezuinigen	Frequentie
Dit stimuleert mensen om andere mobiliteitsopties te gebruiken	★★★
De parkeertarieven zijn momenteel laag / kunnen hoger	★★★
Veel is mogelijk op andere manieren (fiets / lopen / etc.)	★
Minder de auto gebruiken is duurzamer	★

Argumenten om maximaal te bezuinigen	Frequentie
Dit stimuleert mensen om andere mobiliteitsopties te gebruiken	★★★
Dit helpt om auto's te weren uit het centrum	★★
Minder de auto gebruiken is duurzamer (voor mens en milieu)	★★
De parkeertarieven zijn momenteel (te) laag	★
Autogebruik is een luxe	★
Autobezitters hebben de keuze om wel of niet de auto te pakken	★
Veel is mogelijk op andere manieren (fiets / lopen / etc.)	★

Minder geld voor sport en bewegen

Gemiddeld schuifje: 44%

Wat valt op? Deelnemers zijn verdeeld over de mate waarin sport en bewegen noodzakelijk zijn. Sommige deelnemers die sport wel als belangrijk zien, geven alsnog aan dat erop bezuinigd kan worden omdat dit geen geld van de gemeente zou hoeven te kosten of omdat de huidige faciliteiten al goed zijn.

"Sport en bewegen is belangrijk voor lijf en hoofd, de mind, stemming, zodat er geen mensen juist kwetsbaar ongelukkig, alleen en eenzaam worden. zeker voor de jeugd."

"Laat mensen juist sporten en bewegen, gezonder leven dan hoeven ze niet zoveel geld kwijt zijn aan zorg."

Argumenten om niet te bezuinigen	Frequentie
Sport en bewegen is belangrijk voor de gezondheid/ het welzijn van mensen	★★★
Op de langere termijn bespaart dit (zorg)kosten	★★★

"Als het niet ten koste gaat van mensen die anders geen sport kunnen betalen."

"Lang niet iedereen maakt hiervan gebruik, en sportclubs kunnen hun contributies verhogen."

Argumenten om wel te bezuinigen	Frequentie
Sport en bewegen hoeft geen geld (van de gemeente) te kosten	★★★
Sport moet betaald worden door de mensen die hiervan gebruik maken	★★★
Sport en bewegen is belangrijk voor de gezondheid/ het welzijn van mensen	★★
Sporten mag alleen duurder worden voor mensen die het kunnen betalen	★

"Kunnen mensen best net als vroeger lekker zelf gaan doen! Wandelend, fietsen, zwemmen gewoon individueel!"

"We hebben hier de mooiste sportvelden en ontzettend veel sportclubs. Daar kan de gemeente best even wat minder aandacht aan geven."

Argumenten om maximaal te bezuinigen	Frequentie
Sporten kan ook zonder geld van de gemeente / mensen kunnen dit zelf doen	★★★
Sport is iets van luxe / niet noodzakelijk	★★
Sportverenigingen kunnen met minder geld	★★
Sporten is een hobby	★
Dit was nodig om het doel te halen	★

Minder zorg voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid

Gemiddeld schuifje: 41%

Wat valt op? Zowel deelnemers die hierop bezuinigen als zij die dat niet doen geven aan dat leefbaarheid belangrijk is. Er verschilt wel inzicht over de mate waarin geld van de gemeente nodig is om dit op niveau te houden. Deelnemers die hierop bezuinigen hebben het daarnaast vaker over bezuinigen op natuur en duurzaamheid, dan leefbaarheid.

"Natuur en leefbaarheid is een uniek verkooppunt van de gemeente dit weghalen brengt minder aanbod op de huizen markt."

"Dit is ook een belangrijk punt, maar ik moest ergens op bezuinigen."

"Inwoners mogen ook zelf de handen uit de mouwen steken om hun omgeving leefbaar te houden."

"Voor mij het allerbelangrijkste om zorg voor te dragen. Alleen in een gezonde leefomgeving is een toekomst voor iedereen!"

"Het centrum van Bussum is soms al zo vies met zwerfafval. Als we hier nog meer op bezuinigen ben ik bang dat de buurt verloedert."

"Te veel groen onderhoud, wat deels onnodig is."

Argumenten om niet te bezuinigen	Frequentie
Dit is belangrijk voor de toekomst	★★★
De natuur en leefbaarheid maken Gooise Meren een aantrekkelijke gemeente / is belangrijk voor de (lokale) economie	★★
Er wordt momenteel (te) weinig gezorgd voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid	★★
Dit is belangrijk voor alle inwoners	★
Dit is belangrijk voor de gezondheid van mensen	★

Argumenten om wel te bezuinigen	Frequentie
Dit kunnen inwoners zelf doen	★★★
Dit was nodig om het doel te halen	★★
Niet bezuinigen op leefbaarheid, wel op (het tempo van) duurzaamheid	★★
Zorgen voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid hoeft de gemeente geen/minder geld te kosten	★
Er wordt momenteel (te) weinig gezorgd voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid	★
We moeten overal een beetje op bezuinigen	★
Leefbaarheid, natuur en duurzaamheid zijn belangrijk voor iedereen	★

Argumenten om maximaal te bezuinigen	Frequentie
Dit kunnen inwoners zelf doen	★★★
Er wordt momenteel (te) veel gezorgd voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid	★★
Dit is nodig om het doel te halen	★★
We moeten alleen nog geld uitgeven aan dingen die echt nodig zijn	★
Mensen zijn belangrijker dan de natuur	★
Duurzaamheid is niet belangrijk / geen oplossing op de lange termijn	★
Zorgen voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid hoeft de gemeente geen/minder geld te kosten	★
De gemeente moet bezuinigen op ambtenaren	★

Minder controle, handhaving en toezicht

Gemiddeld schuifje: 37%

Wat valt op? We zien meerdere deelnemers (ongeacht of zij hierop bezuinigen of niet) die aangeven dat er op dit moment (te) weinig handhaving en toezicht is. Dit is voor sommigen een reden om er niet op te bezuinigen, en voor anderen juist wel.

"Je kan een hoop verdienen als je gaat handhaven. Alleen al in mijn kleine straat denk ik makkelijk duizend per dag aan foutparkeerders."

"Versterken digitaal toezicht en handhaving. Versterken lokale veiligheidsheidscommunities."

"Ik zie weinig handhaving. Overal poep op de stoep. Ja, parkeerboetes dat kan wel."

"Anders wordt het een zootje."

"Mits de hoognodige veiligheid gewaarborgd wordt."

"Bussum is naar mijn mening een redelijk 'beschaafde' gemeente met inwoners die zich over het algemeen ok gedragen."

Argumenten om niet te bezuinigen	Frequentie
Er is momenteel (te) weinig handhaving en toezicht (in bepaalde gebieden/domeinen)	★★★
Er zijn (te) veel mensen die zich niet aan de regels houden	★★★
Toezicht en handhaving zorgen voor orde in de samenleving	★★
Bezuinigen hierop kost op de lange termijn meer geld	★
Controle, toezicht en handhaving kan efficiënter	★

Argumenten om wel te bezuinigen	Frequentie
Dit is niet heel hard nodig in onze gemeente	★★
Er is momenteel (te) weinig handhaving en toezicht (dus liever niet bezuinigen)	★★
Veiligheid is belangrijk	★★
Controle, toezicht en handhaving kan efficiënter	★★
We moeten controle, handhaving en toezicht vooral inzetten waar het nodig is	★★
Dit is nodig om het doel te halen	★
We moeten overal een beetje op bezuinigen	★
We kunnen meer verantwoordelijkheid bij inwoners leggen	★
We moeten niet bezuinigen op politie, maar wel op andere dingen	★

Argumenten om maximaal te bezuinigen	Frequentie
Er is nu weinig controle, handhaving en toezicht (dus we merken het niet als er minder is)	★★
Er wordt momenteel gehandhaafd/gecontroleerd op onzinnige dingen	★★
Dit is niet heel hard nodig in onze gemeente	★★
We moeten meer verantwoordelijkheid bij mensen zelf leggen	★★
Concrete suggesties om handhaving op andere manieren te beleggen	★
Handhaving heeft geen toegevoegde waarde	★

Minder steun voor kwetsbare inwoners

Gemiddeld schuifje: 36%

Wat valt op? Onder alle deelnemers (die wel en niet bezuinigen) is te zien dat deelnemers vinden dat kwetsbare inwoners gesteund moeten worden. Deelnemers die hierop bezuinigen zien echter kansen om minder steun te bieden.

"Ze zijn niet voor niets kwetsbaar...en dus verdienen ze onze hulp."

"Dat is geen goed idee. Hoe meer je hier bezuinigt, hoe meer lasten je op andere plekken weer krijgt. Eea kan m.i. wel wat efficiënter door te werken vanuit vertrouwen ipv controle."

"Liever bezuinig ik hier niet op, maar puur gekozen voor de balans."

"Geen huishoudelijke hulp voor mensen die het zelf kunnen betalen."

"Als je kijkt naar de kosten hier voor op het geheel en de impact die het heeft op de totale begroting denk ik dat we hier het beste op kunnen richten."

"Komen vanzelf wel particuliere initiatieven en zijn andere organisaties."

Argumenten om niet te bezuinigen	Frequentie
We moeten kwetsbare inwoners helpen/beschermen	★★★
Bezuinigen op steun voor kwetsbare inwoners leidt tot hogere kosten en meer onrust	★
Het moet voor kwetsbare inwoners niet duurder/moeilijker worden	★
De sterkste schouders kunnen de zwaarste lasten dragen	★

Argumenten om wel te bezuinigen	Frequentie
We moeten overal een beetje op bezuinigen	★★★
We moeten kwetsbare mensen helpen	★★
Dit kan (deels) gedaan worden door inwoners	★★
Er is een groep kwetsbare mensen die geen hulp nodig heeft	★★
We moeten alleen geld uitgeven aan bepaalde groepen kwetsbare mensen	★

Argumenten om maximaal te bezuinigen	Frequentie
Dit kunnen inwoners zelf doen	★★
We moeten strenger bepalen wie kwetsbaar is	★★
Er zijn al genoeg regelingen voor kwetsbare inwoners	★★
Dit kost in verhouding veel geld	★★
We hebben al (te) veel hulp gegeven aan kwetsbare mensen	★
We moeten kwetsbare inwoners niet meer dan noodzakelijk helpen	★

Minder hulp voor inwoners in armoede

Gemiddeld schuifje: 34%

Wat valt op? Onder de deelnemers zijn zowel motivaties te zien die aangeven dat inwoners in armoede geholpen moeten worden, als deelnemers die aangeven dat dit niet nodig is of geen taak van de gemeente is. Dit duidt op tegenstrijdige houdingen ten aanzien van de mate waarin inwoners in armoede geholpen moeten worden.

"We moeten solidair met de minder bedeelden blijven; daar zijn we met z'n allen rijk genoeg voor."

"Armoedebestrijding is een morele plicht."

"Ik ben van mening dat veel inwoners uit deze doelgroep geholpen kunnen worden aan betaald werk waardoor zij niet afhankelijk hoeven zijn van de gemeente."

"Helaas. werk toegankelijker en lonend maken."

"Er zijn al een hoop landelijke regelingen; bijstand, toeslagen, kwijtscheldingen, belastingdrempels. Daarnaast zijn er burger-initiatieven zoals de voedselbank. liever minder armoede in het land, maar laten we niet doen alsof er niks geregeld is."

"Deze vind ik lastig. Mensen in armoede hebben soms niet de keuze maar er is een hoop mogelijk wanneer je zelf wilt."

Argumenten om niet te bezuinigen	Frequentie
We moeten mensen in armoede helpen (uit solidariteit)	★★★
Dit is een basistaak / plicht van de gemeente	★
Het is onze morele plicht	★
De sterkste schouders kunnen de zwaarste lasten dragen	★
Armoede is vreselijk	★

Argumenten om wel te bezuinigen	Frequentie
Mensen in armoede kunnen zelf proberen er iets aan te doen	★★
Concrete suggesties om minder geld uit te geven aan hulp aan mensen in armoede	★★
Andere partijen / het Rijk zou dit moeten betalen	★
Hulp voor inwoners in armoede is niet nodig in Gooise Meren	★
We moeten op alles een beetje bezuinigen	★
De sterkste schouders kunnen de zwaarste lasten dragen	★
We moeten alleen geld uitgeven aan echte armoede	★
We moeten vooral geld uitgeven aan de groep boven het sociaal minimum	★
Dit kan mogelijk ook met simpele maatregelen worden aangepakt	★
We moeten mensen in armoede helpen	★

Argumenten om maximaal te bezuinigen	Frequentie
Dit is geen taak van de gemeente, maar van het rijk (en goede doelen)	★★★
Als mensen werken is dit niet nodig	★★
Mensen in armoede kunnen zelf proberen om er iets aan te doen	★★
Er zijn al genoeg regelingen, hier hoeft de gemeente geen geld aan te besteden	★
De gemeente kan beter minder ambtenaren in dienst hebben	★

Belastingen voor woningen verhogen

Gemiddeld schuifje: 32%

Wat valt op? Deze optie bevat tegenstellingen. Deelnemers die niet de OZB verhogen geven veelal aan dat de OZB hoog is, terwijl zij die dit maximaal verhogen veelal aangeven dat de OZB laag is. Ook is verschil te zien tussen deelnemers die aangeven dat er bezuinigd moet worden, en inwoners die vinden dat de inkomsten verhoogd moeten worden.

"Ik denk dat de gemiddelde consument al genoeg met verhoogde prijzen wordt geconfronteerd en woningen al meer dan genoeg belast worden!"

"Geen belastingen verhogen, maar uitgaven verminderen. Dat betekent ook: minder mensen bij de gemeente! Alleen basistaken uitvoeren. Misschien zelfs wel: belastingen verlagen!"

"Alleen verhogen voor happy view, met andere woorden, huizen boven de 900.000 zwaarder belasten!!"

"Liever meer belasting dan de belangrijke taken van de gemeente uitkleden."

"We leven nu in een vvd paradijs, betalen veel te weinig ozb. In plaats van korten op mensen die steun van de overheid nodig hebben kunnen we beter de rijken meer belasten."

"Zeker naar draagkracht! Er zijn heel veel rijke inwoners in onze gemeente."

Argumenten om niet te bezuinigen	Frequentie
De OZB is momenteel (te) hoog	★★★
De gemeente moet bezuinigen (op ambtenaren), niet de inkomsten verhogen	★★
Het hebben van een woning zou geen melkkoe voor de gemeente moeten zijn	★

Argumenten om wel te bezuinigen	Frequentie
De OZB is momenteel (te) hoog / het leven is al duur*	★★★
De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten (vooral OZB voor de duurste huizen hoger maken)	★★
Liever inkomsten verhogen dan bezuinigen op belangrijke dingen	★★
Veel inwoners kunnen dit betalen	★★
We moeten de OZB zo min mogelijk verhogen (pas als er zoveel mogelijk bezuinigd is)	★
Zonder verhoging van de OZB is er geen keuze mogelijk	★

Argumenten om maximaal te bezuinigen	Frequentie
De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten	★★
De OZB is momenteel (te) laag	★★
In Gooise Meren wonen genoeg mensen die dit kunnen betalen	★★
De OZB in de gemeente is lager dan landelijk/regionaal	★

Minder geld voor onderwijs

Gemiddeld schuifje: 24%

Wat valt op? Deelnemers die bezuinigen op onderwijs geven in veel gevallen suggesties hoe deze bezuiniging eruit kan komen te zien. Bijvoorbeeld dat scholen hun reserves gebruiken, geen extra taken uitvoeren of meer particulier georganiseerd worden.

"Goed onderwijs is de basis van onze economie."

"Onderwijs is de basis van je toekomst - onderwijs staat het huidige beleid al genoeg onder druk - m.i. mag je nooit bezuinigen op onderwijs."

"De schoolgebouwen van de middelbare scholen kunnen best veel langer mee."

"Theoretisch is dit een doodzonde, maar naar mijn mening wordt er alsmaar meer ruimte geboden voor leuke dingen. Beperk je tot een strak en zinvol curriculum."

"Meerdere scholen hebben een ruim budget en een goede cash reserve."

"Onderwijs is geen taak van de gemeente maar van de rijksoverheid."

Argumenten om niet te bezuinigen	Frequentie
Onderwijs is belangrijk voor de toekomst	★★★
Onderwijs is belangrijk voor de komende generatie(s)	★★
Onderwijs is essentieel voor onze samenleving	★★
Onderwijs is voor iedereen	★

Argumenten om wel te bezuinigen	Frequentie
We moeten overal een beetje op bezuinigen	★★
Er kan bezuinigd worden op onderwijshuisvesting	★★
Onderwijs kan ook betaald worden van ander geld dan van de gemeente	★★
Onderwijs is belangrijk voor de maatschappij nu en in de toekomst, dus hier moeten we weinig op bezuinigen	★
Deze keuze was nodig om het doel te behalen	★
Het onderwijs kan efficiënter werken en daarmee geld besparen	★
Hier kan tijdelijk op bezuinigd worden	★

Argumenten om maximaal te bezuinigen	Frequentie
Dit is niet de taak van de gemeente	★★★
Scholen hebben eigen reserves die eerst ingezet kunnen worden	★★
Dit is maar voor een deel van de inwoners goed	★★
Deze keuze was nodig om het doel te behalen	★★
Onderwijs kan meer particulier georganiseerd worden	★
Onderwijs zou zich meer moeten richten op haar primaire taak en minder/geen extra dingen doen	★
Er gaat al genoeg / te veel geld naar het onderwijs	★

4

Conclusies

- Belangrijkste conclusies uit de raadpleging
- Omgaan met zorgen van inwoners

1

De PWE-methodiek

2

Over de raadpleging

3

Wat adviseren
inwoners?

4

Conclusies

Conclusies

- Het merendeel van de deelnemers vindt bezuinigen een belangrijk onderwerp om hun mening over te geven.
- Meer dan de helft van de deelnemers zorgt voor meer geld in 2026 dan het begrotingstekort dat zij moesten invullen.
- Gemiddeld zetten deelnemers in op een mix van bezuinigen en inkomsten verhogen.
- Er is brede steun voor digitalisering van gemeentelijke dienstverlening, hogere belasting voor bedrijven en andere gebouwen en verhogen parkeertarieven.
- De OZB voor woningen verhogen wordt door een groot deel van de deelnemers ingezet en veelal gezien als noodzakelijk kwaad.
- Deelnemers zijn in grotere mate verdeeld over in hoeverre er bezuinigd moet worden op cultuur en evenementen.
- De meeste deelnemers zijn het onderling eens dat er minder bezuinigd moet worden op specifieke doelgroepen: onderwijs (jongeren), mensen in armoede en kwetsbare doelgroepen.
- Bij het doorvoeren van bezuinigingen of inkomstenverhogingen is het belangrijk om rekening te houden met zorgen die inwoners hebben en kansen die zij zien.

Omgaan met zorgen vanuit inwoners

Als de gemeente inzet op een bezuiniging of inkomstenverhoging, is het belangrijk om rekening te houden met zorgen en nuanceringen die zijn geuit. Onderstaande tabel toont een kort overzicht van genoemde zorgen en nuanceringen.

Bezuiniging / inkomstenverhoging	Zorgen & nuanceringen
Contact met de gemeente en informatie is zoveel mogelijk digitaal	Het behouden van de toegankelijkheid van dienstverlening voor minder digitaal-vaardige mensen en de functie van de bibliotheek.
Minder controle, handhaving en toezicht	Zorgen over afnemen van de veiligheid en de zichtbaarheid/capaciteit van de politie. Inwoners doen verder suggesties om te bezuinigen op handhaving van ongevaarlijke dingen (zoals een dakkapel).
Minder geld voor cultuur en evenementen	Wens om mogelijkheden te houden om onderlinge sociale contacten en leefbaarheid in de gemeente te stimuleren.
Minder geld voor onderwijs	Behouden van de kwaliteit van het onderwijs en waken voor effecten op de langetermijneffecten van bezuinigingen op de korte termijn.
Minder geld voor sporten en bewegen	Aandacht houden voor de gezondheid van de inwoners en de toegankelijkheid van sport.
Minder hulp voor inwoners in armoede	Zorgen dat mensen die in armoede leven nog voldoende ondersteuning krijgen (vanuit de gemeente of landelijk).
Minder ruimte voor wensen van inwoners en ondernemers	Bewaken van de leefbaarheid in de gemeente en de kwaliteit van (beleids)plannen.
Minder steun voor kwetsbare inwoners	Kwetsbare inwoners moeten in ieder geval de noodzakelijke ondersteuning krijgen en het niet moeilijker krijgen dan nu.
Minder zorg voor leefbaarheid, natuur en duurzaamheid	Sommigen uiten meer zorgen over leefbaarheid, dan over natuur en duurzaamheid. Verder wordt verwezen naar het belang van natuur voor gezondheid en het belang van duurzaamheid voor de toekomst.
Belastingen voor bedrijven en andere gebouwen verhogen	Aandacht houden voor de draagkracht van ondernemers en de lokale economie / werkgelegenheid.
Belastingen voor woningen verhogen	Zorgen over de betaalbaarheid in algemene zin en de mate waarin woningeigenaren onevenredig hard worden geraakt.
Parkeertarieven verhogen	Het beperken van het effect op de lokale economie.

Bijlage: onderzoeksverantwoording

- Totstandkoming van de PWE
- Weging en analyse van de data
- Rapportage
- Omgang met persoonsgegevens

Totstandkoming van de PWE

De inhoud van de PWE-raadpleging is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeente Gooise Meren.

Opties en informatie

Het doel van de PWE-methode is om inwoners het keuzevraagstuk van de gemeente voor te leggen. De opties in de keuzesituatie zijn dan ook geformuleerd op basis van de mogelijkheden die de gemeente op dit moment overweegt om het begrotingstekort voor 2026 op te lossen. Aan de hand van een inventarisatie van mogelijkheden en inschatting van de effecten, is gekeken hoe zich dit vertaalt naar de schuifjes in de PWE. Hierbij zijn de inschattingen van bedragen direct overgenomen en de beschrijvingen van opties herschreven om ze begrijpelijk te maken voor een breed publiek.

Beperking

In de realiteit worden beleidskeuzes gemaakt in de context van bepaalde beperkingen. Bij het huidige vraagstuk is ervoor gekozen om alleen het budget als beperking op te nemen, omdat dit het beste past bij de hoofdvraag (namelijk het oplossen van het begrotingstekort). Dit is vertaald naar een meter, waarbij als doelstelling voor deelnemers een besparing van 8 miljoen is gekozen. De hoogte van dit doel is zo gekozen dat dit in de buurt ligt van de daadwerkelijke doelstelling, zonder dat deelnemers verplicht werden om de maatregel met het grootste financiële effect (verhogen van de belasting op woningen) in te zetten.

Weging en analyse van de data

De samenstelling van deelnemers aan de PWE-raadpleging komt grotendeels, maar niet geheel, overeen met de bevolkingssamenstelling van Gooise Meren. In dit rapport zijn daarom de resultaten van de panelraadpleging en de briefraadpleging herwogen met de post-stratificatie methode om representatieve uitspraken te kunnen doen op de drie kenmerken gender, leeftijd en opleiding. Het doel is om alle sociaal-demografische clusters in Gooise Meren een stem naar rato te geven. Herwegen betekent dat we in de analyse meer gewicht hebben toegekend aan de antwoorden van deelnemers die ondervertegenwoordigd zijn in de steekproef en juist minder gewicht hebben toegekend aan de deelnemers die oververtegenwoordigd zijn. Er zijn dus geen gegevens of antwoorden weggegooid.

Kort samengevat hebben we het volgende gedaan:

1. We delen de deelnemers op in verschillende groepen: 2 voor gender (man/vrouw), 3 voor opleidingstype (basisonderwijs, onderbouw voortgezet onderwijs/bovenbouw voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs/hoger beroepsonderwijs, wetenschappelijk onderwijs) en 3 voor leeftijd (jonger dan 35/35-64/65 of ouder)
2. We vergelijken de verdeling van de deelnemers met de verdeling in de populatie van Gooise Meren.
3. We bepalen wegingsfactoren. Deze wegingsfactoren zorgen dat de antwoorden van een groep zwaarder tellen als er relatief weinig deelnemers in de groep zitten.
4. We passen de wegingsfactoren toe op de data die getoond is in [hoofdstuk 3. Wat adviseren inwoners?](#).

Omgang met persoonsgegevens

De vragen in deze raadpleging waren allen in overeenstemming met de privacywetgeving (Algemene verordening gegevensbescherming, AVG). Omdat de raadpleging anoniem is, zijn de gegevens die we verzamelen geen persoonsgegevens. Dat betekent dat de AVG als uitgangspunt niet van toepassing is. Een anoniem onderzoek mag vragen stellen over leeftijd, gender en opleidingsniveau zonder dat de AVG van toepassing is.

In deze raadpleging is geen gegeven, of combinatie van gegevens, verzameld die herleidbaar is (zijn) tot een groep van drie huishoudens of minder in Nederland.

Elke deelnemer aan de raadpleging kon verder zelf bepalen welke informatie hij/zij wilde delen. Alle vragen over persoonlijke kenmerken in de raadpleging waren vrijwillig te beantwoorden, over te slaan en/of bevatte de antwoordoptie 'zeg ik liever niet'.

Rapportage

De basis voor deze rapportage is de *kwantitatieve* analyse van deelnemers op de keuzesituatie (schuifjes op de slider verzetten voor 12 opties) en de aanvullende vragen.

De kwantitatieve resultaten hebben we van duiding voorzien op basis van een *kwantitatieve* analyse van de geschreven reacties van deelnemers. Hierbij analyseren wij honderden reacties en identificeren de meest voorkomende hoofdargumenten die deelnemers gebruiken om aan opties veel of weinig punten toe te kennen.

In deze rapportage laten we citaten zien van deelnemers aan de raadpleging. Deze zijn geselecteerd zodat ze illustratief zijn voor de hoofdargumenten.

Deze rapportage is opgesteld door Populytics.

populytics.nl